



Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensional

STRATEGJIA PËR ZBATIMIN E POLITIKËS MAKROPRUDENCIALE NË SIGURIMIN PENSIONAL TË FINANCUAR NGA KAPITALI

29.05.2024



ул. "Славко Јаневски" бр.100, 1000 Скопје
тел.: (+389-2)3224 229; www.mapas.mk; e-mail: contact@mapas.mk



Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensionsal

Hyrje

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensionsal (MAPAS) është organi mbikëqyrës dhe rregullator i sigurimit pensionsal të financuar nga kapitali. Misioni i MAPAS-it është të mbrojë interesat e anëtarëve dhe anëtarëve në pension të fondeve pensionale dhe të inkurajojë zhvillimin e sigurimit pensionsal të financuar nga kapitali. MAPAS është përgjegjës për dhënien, tërheqjen dhe revokimin e lejeve për themelimin e shoqërive pensionale dhe miratimet për administrimin e fondeve pensionale, mbikëqyr veprimtarinë e shoqërive pensionale, fondeve pensionale dhe kujdestarëve të pronës dhe miraton akte nënligjore dhe akte të tjera, të cilat rregullojnë sigurimin pensionsal të financuar nga kapitali (SPFK).

Strategjia për zbatimin e politikës makroprudenciale në sigurimin pensionsal të financuar nga kapitali është hartuar në bazë të Ligjit për Stabilitet Financiar dhe Strategjisë për Zbatimin e Politikës Makroprudenciale në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Politika makroprudenciale fokusohet në rreziqet sistematike në sigurimin pensionsal të financuar nga kapitali që mund të lindin pavarësisht nga rreziqet dhe stabiliteti i institucioneve financiare individuale. Politika makroprudenciale ka karakter parandalues, pra fokus në identifikimin në kohë të rreziqeve sistematike dhe parandalimin e akumulimit të tyre në bilancet e fondeve pensionale, si dhe forcimin në kohë të gatishmërisë së sektorit financiar për t'u përballur me goditjet dhe zbutjen e rreziqeve nëse ato ndodhin. Kjo kontribuon në ruajtjen e stabilitetit financiar dhe rritjes ekonomike, që është synimi kryesor i politikës makroprudenciale.

Me miratimin e Ligjit për Stabilitet Financiar, në korrik 2022, u krijua korniza institucionale për vendosjen e politikës makroprudenciale në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Me ligjin është institucionalizuar ligjërisht Komiteti për Stabilitet Financiar dhe u janë caktuar kompetencat rregullatorëve të sistemit financiar. Strategjia për zbatimin e politikës makroprudenciale në Republikën e Maqedonisë së Veriut përcakton kornizën operative për zbatimin e politikës makroprudenciale nga Komiteti i Stabilitetit Financiar dhe rregullatorët kompetent.

Strategjia makroprudenciale përcakton qëllimet e ndërmjetme të politikës makroprudenciale dhe lidhet me treguesit bazë të përdorur për identifikimin dhe monitorimin e rreziqeve sistematike dhe instrumentet përkatëse makroprudenciale, përcakton ciklin e zbatimit të politikës makroprudenciale dhe zbatimin e masave makroprudenciale, transparencën dhe mënyrën e komunikimit të masave me publikun, si dhe bashkëpunimin dhe bashkërendimin e politikave. Strategjia makroprudenciale rivlerësohet periodikisht dhe mund të ndryshohet dhe plotësohet në varësi të lëvizjeve në sigurimin pensionsal të financuar nga kapitali, ndryshimeve në strukturën e tij, modelit të biznesit, shfaqjes së rreziqeve të reja apo zvogëlimi rëndësisë së rreziqeve të caktuara, ndryshimeve në standardet përkatëse ndërkombëtare, etj.



Pozita ligjore dhe institucionale e politikës makroprudenciale

Mandati dhe kompetencat për zbatimin e politikës makroprudenciale rregullohen me Ligjin për Stabilitet Financiar, i cili ka hyrë në fuqi më 9 gusht 2022. Ky ligj themelon Komitetin për Stabilitet Financiar, si organ ndërinstitucional përgjegjës për monitorimin e zbatimit të politikës makroprudenciale në Republikën e Maqedonisë së Veriut. MAPAS merr pjesë në punën e Komitetit.

Komiteti ka për detyrë të bashkërendojë aktivitetet në identifikimin dhe monitorimin e rreziqeve sistemike në segmente të veçanta të sistemit financiar, në marrjen e masave makroprudenciale dhe në përgatitjen dhe menaxhimin e një krize financiare. Qëllimi i Komitetit është të kontribuojë në arritjen dhe ruajtjen e stabilitetit financiar në vend.

Komiteti përbëhet nga përfaqësues nga të gjithë rregullatorët e sistemit financiar, përkatësisht: Guvernatori i Bankës Popullore, Ministri i Financave, Kryetari i Këshillit të Ekspertëve të Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve, Kryetari i Këshillit të Ekspertëve të MAPAS-it, Kryetari i Komisionit të Letrave me Vlerë, pesë përfaqësues nga Banka Popullore të emëruar nga guvernatori dhe tre përfaqësues nga Ministria të emëruar nga ministri i financave.

Në kuadër të Komitetit funksionojnë dy nënkomitete si organe ndihmëse për të mbështetur aktivitetet e Komitetit, përkatësisht: Nënkomiteti për monitorimin e rreziqeve sistemike dhe propozimin e masave makroprudenciale dhe Nënkomiteti për përgatitjen për menaxhimin e krizave financiare.

Komiteti informon publikun për seancat e mbajtura, përveç rasteve kur vlerëson se njoftimi mund të ndikojë negativisht në besimin e publikut në sistemin financiar ose në stabilitetin financiar. Guvernatori i Bankës Popullore (gjegjësisht ministri i financave në kushtet e krizës financiare, nëse guvernatori dhe ministri vendosin kështu) është përgjegjës për menaxhimin e procesit të komunikimit me publikun dhe për koordinimin e ndërsjellë të autoriteteve kompetente dhe Fondin e Sigurimit të Depozitave në lidhje me komunikimin me publikun. Në kushtet e një krize financiare, guvernatori dhe ministri i financave bëjnë njoftime të përbashkëta për publikun. Ligji për Stabilitetin Financiar përcakton aktivitetet në rast të krizës financiare, duke autorizuar Komitetin të vendosë për masat dhe aktivitetet që duhet të ndërmerren për menaxhimin e krizës financiare.

Aktivitetet e MAPAS-it për zbatimin e politikës makroprudenciale

Si investitorë kryesorë institucional, një sasi e madhe e mjeteve të fondit pensional investohen në tregjet financiare në emër të anëtarëve të fondit pensional¹. Mjetet e fondit pensional po rriten me shpejtësi, dhe për këtë arsye fondet pensionale po bëhen më të rëndësishme për sa i përket ndikimit të tyre të mundshëm në tregjet financiare dhe ekonominë në përgjithësi. Fondet pensionale në praktikë, si një lloj institucioni financiar, nuk njihen si burim i rëndësishëm i rreziqeve sistematike për sistemin financiar. Duke pasur parasysh se bëhet fjalë për investitorë institucionalë afatgjatë të rregulluar shumë, me strategji investimi të balancuara në mënyrë të

¹ [IOPS Working Papers on Effective Pensions Supervision, No.30/Macro- and micro-dimensions of supervision of large pension funds](#)



arsyeshme dhe dalje neto të parashikuara të fondeve, ato kryesisht veprojnë si stabilizues në tregjet e kapitalit, veçanërisht në aspektin e mundësisë së ofrimit të likuiditetit dhe veprimit kundërciklik. Megjithatë, nëse vendimet e investimit të fondeve pensionale nuk janë të lidhura me sinjalet e tregut, por kanë motive potencialisht destabilizuese, për shembull arsye reputacioni ose arsye nga ndryshimet ligjore, atëherë fondet pensionale, veçanërisht për shkak të madhësisë së tyre, mund të kenë një efekt destabilizues në të gjithë sistemin financiar. **Bordi i Stabilitetit Financiar (BSF)**¹ vlerëson një rrezik sistemik relativisht të ulët të fondeve pensionale dhe madje një rol stabilizues për fondet pensionale, pasi fondet pensionale në përgjithësi kanë horizonte investimi afatgjatë dhe japin një kontribut pozitiv në stabilitetin financiar, por me mbikëqyrje të vazhdueshme makroprudenciale.

Në funksionimin e mëparshëm, MAPAS, duke vepruar në kuadër të kompetencave të përcaktuara me Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm Pensional të Financuar nga Kapitali, ndërmjetshëm kontribuon në arritjen dhe ruajtjen e stabilitetit të SPFK. Një kontribut i rëndësishëm në ndikimin e kujdesshëm në SPFK është realizuar në vitin 2013 duke **zbatuar mbikëqyrjen e bazuar në rreziqe.** Ndryshimet ligjore të miratuara ndikuan në metodologjinë e mbikëqyrjes, por në të njëjtën kohë u miratuan rregulla të reja dhe funksione të detyrueshme për menaxhimin me rreziqe në shoqëritë pensionale.

Identifikimi dhe vlerësimi i rreziqeve në SPFK. Auditimi fillestar i rreziqeve në sistem është i dokumentuar me Rreziqet Sistemike në SPFK, ku rreziqet identifikohen në disa grupe: investuese, operacionale, financat e kompanisë, të dhënat e anëtarësimi, pagesat e fondeve dhe mirëkuptimi dhe ndërgjegjësimi i publikut. Këto rreziqe i referohen rreziqeve të operacioneve, funksionimit të fondeve pensionale dhe secili grup përmban rreziqe individuale që vlerësohen nëpërmjet kriterëve dhe aktiviteteve të përcaktuara. Metodologjia e vlerësimit të rrezikut është përcaktuar në Doracakun për Kontrollë të Bazuar në Rreziqe. Korniza e përgjithshme e rregulloreve dhe akteve të brendshme mundësoi veprimin proaktiv dhe të kujdesshëm të MAPAS-it në kuadër të SPFK-së dhe ndërgjegjësimin e shoqërive pensionale për zbutje në kohë në drejtim të një stabiliteti më të madh. Gjithashtu, rregullorja bëri të mundur sjellen e masave mbikëqyrëse në tre grupe (tre nivele) në varësi të dëmit të mundshëm dhe probabilitetit të shfaqjes së paligjshmërisë dhe/ose parregullsisë, pra rrezikut të shfaqjes së tyre, si dhe ndikimit mbi stabilitetin dhe sigurinë e shoqërive pensionale, fondeve pensionale dhe sistemit pensional në tërësi.

Rreziku sistemik zbutet në masën më të madhe nga rregulloret në fushën e Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare, të cilat përcaktojnë disa lloje kushtesh dhe kërkesash për subjektet nën mbikëqyrje dhe investimin e fondeve që kontribuojnë në ruajtjen e një sistemi të qëndrueshëm.

Dimensioni ciklik i rrezikut sistemik vërehet nga aspekti i investimit të mjeteve të fondeve pensionale, ndërkohë një rol të madh në zbutjen e rreziqeve luajnë instrumentet e mëposhtme:

¹ [Policy Recommendations to Address Structural Vulnerabilities from Asset Management Activities \(fsb.org\)](http://PolicyRecommendations%20to%20Address%20Structural%20Vulnerabilities%20from%20Asset%20Management%20Activities%20(fsb.org))



- **funkcioni i detyrueshëm i menaxhimit me rreziqe** në shoqërinë pensionale është përcaktuar në rregullore, ku shoqëria detyrohet të krijojë aktivitete për menaxhimin me rreziqe të fondit pensional, duke ofruar një analizë objektive të rreziqeve që do t'i kushtojë vëmendje zhvillimeve makroekonomike dhe botërore, si dhe ndikimin e tyre në tregjet e kapitalit. Rregullorja për menaxhimin e rreziqeve është vendosur me maturi, pra nuk përfshihen udhëzime dhe detaje me qëllim të krijimit individual dhe të pavarur të një sistemi të menaxhimit me rreziqe brenda shoqërive pensionale. Ky sistem përmban tregues minimal të rreziqeve të investimit: rrezikun e kredisë, rrezikun e tregut, rrezikun valutor, rrezikun e likuiditetit, rrezikun e inflacionit dhe rrezikun e normës së interesit. Në të njëjtën kohë, menaxhimi me rreziqet përfshin monitorimin e rregullt të treguesve të luhatshmërisë së tregut dhe ndikimin e mundshëm të ndryshimeve në kategori të caktuara instrumentesh në rrezikun dhe kthimin e portofolit. Përmes raporteve të rregullta mujore për rreziqet, MAPAS informohet për të gjithë treguesit dhe rreziqet e fondeve pensionale.
- **instrumentet e likuiditetit** të fondeve pensionale i referohen përlllogaritjeve dhe projeksioneve të detyrueshme aktuariale në fushën e pagesës së pensione nga SPFK dhe menaxhimit të kontributeve funksionale. Shoqëria pensionale duhet të sigurojë llogaritjet e tërheqjeve të programuara, tabelat e vdekshmërisë dhe normat e interesit në përputhje me rregulloret dhe njëkohësisht duhet të kontrollojë likuiditetin e fondit pensional (afatshkurtër dhe afatgjatë). Monitorohet funksionaliteti i kontributeve në drejtim të rregullsisë së pagesave dhe hyrjes së fondeve të reja në fondet pensionale. Përmes raporteve të rregullta mujore aktuariale, MAPAS informohet për likuiditetin e fondeve pensionale dhe simulimet për likuiditetin në një periudhë të gjatë.
- **borxhi** është përcaktuar me rregullore, përcaktohen kufijtë maksimal në lidhje me mjetet neto të fondit pensional që shoqëria pensionale mund të përdorë për të marrë hua fonde në emër të fondit pensional. Mjetet mund të përdoren ekskluzivisht për të ruajtur likuiditetin e fondit pensional.

Dimensioni strukturor i rrezikut sistemik konsiderohet nga aspekti i rreziqeve në SPFK dhe lidhja e institucioneve në kryerjen e funksioneve të tyre, ndërsa një rol të madh në zbutjen e rreziqeve luajnë instrumentet **për rritjen e rezistencës ndaj goditjeve financiare dhe për parandalimin e shqetësimeve në segmentet e sistemit financiar:**

- **kufijtë dhe përqendrimi i ekspozimeve nëpërmjet rregulloreve për diversifikimin e portofolit të investimeve dhe ruajtjen e një ekuilibri midis rrezikut dhe rendimentit** – shoqëria pensionale investon mjetet e fondit pensional brenda kufijve maksimal cilësorë dhe sasior të investimeve dhe sipas strategjisë së saj të investimit, me synimin për të arritur kthimin maksimal në favor të anëtarëve të fondit pensional. Nëpërmjet diversifikimit dhe analizës financiare, është e nevojshme që shoqëria të minimizojë rrezikun e humbjeve, të ndodhura për shkak të mospagesës së emetuesit ose palës tjetër kontraktuese, si rezultat i ndikimit të tregjeve financiare vendase dhe të huaja, humbjet në vlera reale e mjeteve të fondit pensional të detyrueshëm për shkak të inflacionit dhe humbjeve që vijnë nga shitja e mjeteve të fondit pensional të detyrueshëm për shkak të sigurimit të likuiditetit të fondeve pensionale. **Karakterit afatgjatë i investimit të mjeteve** përcaktohet përmes rregulloreve në SPFK dhe strategjisë së investimit, e cila



Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensional

përcaktohet për një periudhë 7-vjeçare, me rishikim çdo 3 vjet. Zbatimi i strategjisë së investimeve në afat të gjatë ka një rëndësi të veçantë për dimensionin ciklik të rreziqeve, veçanërisht nga aspekti i vazhdimësisë së përmbushjes së saj dhe respektimit të kornizave të përcaktuara të investimeve, që në raport me ciklet e zhvillimit të ekonomive nënkupton një pranim të barabartë dhe të balancuar të rrezikut të përcaktuar nga strategjia për investim.

- **Segregimi i mjeteve të fondeve pensionale dhe shoqërive pensionale** - mjetet e fondeve pensionale janë të ndara nga mjetet e shoqërive pensionale dhe mbahen në një bankë kujdestare. Gjithashtu, falimentimi i një shoqërie pensionale nuk ndikon në asetet e fondeve pensionale.
- **Segregimi i mjeteve të Bankës kujdestare të pronës dhe fondeve pensionale** - Banka kujdestare i mban mjetet veçmas nga klientët e tjerë dhe veçmas nga mjetet, operacionet punët dhe evidencës së vet. Mjetet e fondit pensional nuk mund të zbatohen në një procedurë kundër kujdestarit të pronës, ato fonde nuk përfaqësojnë pjesë të pasurisë së kujdestarit të pronës ndaj të cilit është hapur procedura e falimentimit ose likuidimit dhe nuk mund t'i nënshtrohen asnjë zgjidhjeje. MAPAS miraton kontratën me kujdestarin e mjeteve dhe mund të udhëzojë shoqërinë pensionale të ndryshojë kujdestarin e mjeteve edhe në rast se struktura e saj financiare ose organizative është përkeqësuar ndjeshëm dhe paraqet një kërcënim të mundshëm për sigurinë e mjeteve.
- **Procedurë e rregulluar dhe kushte strikte të licencimit** – Janë përcaktuar kushte strikte për themelimin e një shoqërie pensionale, për miratimet për menaxhimin me një fond pensional, zgjedhjen e një banke kujdestare dhe një nënkujdestari të mjeteve të fondeve pensionale. Subjektet nën mbikëqyrje duhet të sigurojnë ruajtjen e këtyre kushteve gjatë veprimtarisë së tyre. MAPAS miraton të gjitha ndryshimet për anëtarët e bordit drejtues dhe mbikëqyrës, statutet dhe personat përgjegjës për vendimet për investime, menaxhimin e rrezikut, auditimin e brendshëm, llogaritë individuale, marketingun, kontrollin e agjentëve dhe llogaritjen e tërheqjeve të programuara.
- **Instrumentet kapitale** që kanë të bëjnë me shoqëritë pensionale. Shoqëria pensionale është e obliguar që gjatë gjithë kohës të mbajë një sasi të mjeteve likuide si përqindje e kapitalit bazë të shoqërisë, dhe përqindja minimale e mjeteve likuide është e përcaktuar nga MAPAS. Shoqëria pensionale është e detyruar të mbajë gjatë gjithë kohës një shumë të ligjshme të kapitalit të shoqërisë dhe kur mjetet e fondit pensionale me të cilat ajo menaxhon tejkalojnë një shumë të përcaktuar me ligj, shoqëria është e detyruar që brenda një periudhe të përcaktuar ligjërisht të rrisë kapitalin e shoqërisë së paku në shumën e përcaktuar me ligj. Shoqëria pensionale është e detyruar të mbajë në çdo kohë fondet e veta në një shumë jo më të vogël se gjysma e shumës së kapitalit bazë. Shoqëria është e detyruar të njoftojë menjëherë MAPAS-in për çdo reduktim të kapitalit aksionar, kapitalit, mjeteve të veta ose mjeteve likuide nën shumat e përcaktuara me ligj.



Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensional

Në vitin 2020, MAPAS iu bashkua angazhimit të përbashkët me rregullatorët financiarë, të udhëhequr nga Banka Popullore, për identifikimin në kohë dhe efikas të rreziqeve sistemike dhe ndërmarrjen e veprimeve për parandalimin dhe uljen e ndikimit të tyre në sistemin financiar. Me këto aktivitete do të forcohet edhe më shumë rezistenca e sistemit financiar ndaj goditjeve dhe institucionet kompetente do të jenë edhe më të përgatitura për të menaxhuar sfidat. Në vitet në vijim, MAPAS do të punojë në ngritjen e kapaciteteve për zbatimin e këtyre aktiviteteve si dhe për aktivitetet që synojnë zbatimin e politikës makroprudenciale, përcaktimin e instrumenteve makroprudenciale dhe marrjen e masave makroprudenciale ndaj subjekteve mbi të cilat kryen mbikëqyrje.

Treguesit dhe instrumentet e politikës makroprudenciale. MAPAS përcakton instrumentet makroprudenciale në kuadër të SPFK-së në përputhje me Ligjin për Stabilitetin Financiar. Me rastin e përcaktimit të instrumenteve makroprudenciale, MAPAS i kushton vëmendje të veçantë instrumenteve makroprudenciale të përzgjedhura për të mbuluar aspektet më të rëndësishme të politikës makroprudenciale për sa i përket origjinës dhe natyrës së rrezikut sistemik për parandalimin/reduktimin e të cilit përdoren instrumentet makroprudenciale, duke pasur parasysh se instrumentet nuk kanë pasoja të padëshiruara për sistemin.

Instrumentet makroprudenciale duhet të synojnë të forcojnë rezistencën e institucioneve financiare ose të zbusin fazat e ciklit financiar, të udhëhequr nga parimet e efektivitetit dhe efikasitetit. Efektiviteti i referohet mundësisë së përdorimit të një instrumenti specifik makroprudencial për të ndikuar në parandalimin dhe reduktimin e rrezikut sistemik dhe arritjen e qëllimit të ndërmjetëm dhe përfundimtar të politikës makroprudenciale. Instrumenti makroprudencial konsiderohet efektiv nëse arrin një ndikim të shpejtë dhe të suksesshëm në drejtim të reduktimit dhe parandalimit të rreziqeve. Efikasiteti i referohet mundësisë për të ndikuar me instrumentin makroprudencial për të parandaluar dhe reduktuar rrezikun sistemik dhe për të arritur qëllimin e ndërmjetëm dhe përfundimtar të politikës makroprudenciale me kosto minimale dhe efekte anësore të kufizuara. Instrumenti makroprudencial konsiderohet efektiv nëse është në përputhje me masat dhe instrumentet e tjera të politikës makroprudenciale dhe nuk shkakton një barrë të tepruar administrative për palët e interesuara.

Me qëllim të arritjes së efektivitetit dhe efikasitetit, koordinimi ndërmjet autoriteteve kompetente është i rëndësishëm gjatë përcaktimit të masave makroprudenciale, për të cilat MAPAS do të informojë Komitetin për Stabilitet Financiar dhe do të shpallë në mënyrë të qartë dhe transparent masat dhe do të njoftojë subjektet në SPFK. Qartësia dhe transparenca e instrumenteve makroprudenciale është një parim i rëndësishëm për menaxhimin e efikasitetit dhe efektivitetit të masave, d.m.th. MAPAS do të sigurojë që ato të vendosen në kohën e duhur në mënyrë të qartë dhe të kuptueshme, gjë që do të mundësojë zbatimin e tyre të qetë nga subjektet në SPFK dhe një kuptim i qartë i objektivave dhe arsyeve për të cilat janë marrë masat makroprudenciale. Me rastin e përcaktimit të instrumenteve makroprudenciale, MAPAS do të ndjekë rekomandimet e Bordit Evropian për Rreziqet Sistemike dhe standardet ndërkombëtare, duke marrë parasysh karakteristikat e sektorit financiar vendas dhe rregulloret e brendshme, si dhe rreziqet sistemike në SPFK.



Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensional

Objektivat dhe instrumentet e politikës makroprudenciale lidhur me SPFK janë paraqitur në tabelën e mëposhtme

Objektivi i ndërmjetëm i politikës makroprudenciale	Instrumenti makroprudencial
Parandalimi dhe reduktimi i rreziqeve nga borxhet e tepërta	Borxhet
Parandalimi dhe reduktimi i rreziqeve të mospërputhjes së tepërt të maturimit në bilancet e institucioneve financiare dhe ekspozimit ndaj rrezikut të likuiditetit	Limite dhe përqëndrim të ekspozimit Menaxhimi i rrezikut
Parandalimi dhe reduktimi i rrezikut nga përqëndrimi i ekspozimeve, të drejtpërdrejta dhe të tërthorta	Limite dhe përqëndrim të ekspozimit Menaxhimi i rrezikut
Parandalimi dhe reduktimi i prirjes për sjellje të papërshtatshme dhe rrezik moral	Institucione me rëndësi sistemike

Treguesit e politikave makroprudenciale miratohen nga MAPAS dhe i dorëzohen Nënkomitetit për monitorimin e rreziqeve sistemike dhe propozimin e masave makroprudenciale.

Marrja e masave makroprudenciale. Masat makroprudenciale merren me qëllim parandalimin, reduktimin ose eliminimin e rreziqeve sistemike në segmente të veçanta të sistemit financiar ose në sistemin financiar në tërësi. Masat makroprudenciale i referohen instrumenteve makroprudenciale që MAPAS përcakton për SPFK. MAPAS merr vendime për masat makroprudenciale bazuar në analizat e vlerësimit të rrezikut sistematik, të cilat përfshijnë analizën e treguesve të monitorimit dhe vlerësimin e rrezikut sistematik dhe informacione dhe tregues të tjerë, siç janë rezultatet e testimit të stresit. Në të njëjtën kohë, mund të përdoret vlerësimi i ekspertëve, i cili është i rëndësishëm në rastet kur treguesit dhe mjetet japin informacion të paqartë dhe/ose konfliktual për nivelin dhe akumulimin e rrezikut sistematik.

Masat makroprudenciale, nga vetë natyra e tyre, janë në thelb masa parandaluese që duhet të kapin rreziqet dhe të parandalojnë ndikimin e tyre në bilancet e fondeve pensionale dhe të forcojnë rezistencën e sistemit për t'u përballur me goditjet. Përveç marrjes në kohë, është gjithashtu i rëndësishëm lehtësimi i masave makroprudenciale në kohën e duhur, duke i zbutur ose shfuqizuar plotësisht, nëse kjo është e nevojshme për të ruajtur stabilitetin financiar dhe për të siguruar një kontribut të qëndrueshëm të sistemit financiar në rritjen ekonomike, që është një nga objektivat kryesore të politikës makroprudenciale. Vendimi për lehtësimin e masave makroprudenciale merret kur ato përmbushin qëllimin e tyre, domethënë kontribuojnë në uljen ose eliminimin e rreziqeve sistemike për të cilat janë paraqitur. Masat makroprudenciale mund të zbatohen edhe nëpërmjet udhëzimeve dhe rekomandimeve që u jepen subjekteve në sistem.

MAPAS, brenda pesë ditëve pas miratimit, modifikimit ose anulimit të masës makroprudenciale, informon Nënkomitetin për monitorimin e rreziqeve sistemike dhe propozimin e masave makroprudenciale dhe Komitetin për Stabilitet Financiar.



Republika e Maqedonisë së Veriut

Agjencia për Mbikëqyrje të Financimit Kapital të Sigurimit Pensional

Monitorimi i masave makroprudenciale të marra. Një nga hapat më të rëndësishëm në ciklin e politikës makroprudenciale është vlerësimi i efekteve, sepse jep informacion mbi efektivitetin dhe efikasitetin e masave makroprudenciale dhe suksesin në arritjen e qëllimeve të politikës makroprudenciale. MAPAS do të monitorojë dhe analizojë efektet e masave makroprudenciale të miratuara në kompetencën e tij dhe mënyrën e rregullimit të fondeve pensionale. Në të njëjtën kohë do të informojë Nënkomitetin për monitorimin e rreziqeve sistemike dhe propozimin e masave makroprudenciale dhe Komitetin për Stabilitet Financiar për efektet e arritura.

Transparencë dhe bashkëpunim

MAPAS siguron transparencë në zbatimin e politikës makroprudenciale përmes informimit në kohë dhe të rregullt të publikut për aktivitetet e politikës makroprudenciale, si dhe informimit të institucioneve në sistemin financiar. Në të njëjtën kohë, MAPAS mund të publikojë në faqen e vet të internetit informacione për përcaktimin dhe zbatimin e politikës makroprudenciale në SPFK, si dhe nëpërmjet njoftimeve për publikun dhe/ose mjeteve të tjera të komunikimit, me përjashtim të rasteve kur shpallja publike për masat e miratuara mund të ndikojnë negativisht në ruajtjen e stabilitetit financiar ose nëse bëhet fjalë për informacion konfidencial.

Duke qenë se masat e marra nëpërmjet politikave makroprudenciale ndikojnë në ekonominë dhe stabilitetin financiar, është forcuar nevoja për një qasje të koordinuar në veprimin e të gjitha palëve të interesuara, e cila do të sigurojë tejkalimin efikas të disbalancave afatshkurtra dhe ruajtjen e ekuilibrit financiar afatgjatë dhe stabilitetin makroekonomik. MAPAS do të bashkëpunojë me të gjitha institucionet në nivel institucional, kombëtar dhe ndërkombëtar për të kontribuar në efektivitetin dhe efikasitetin e masave të marra. Në nivel institucional do të ketë bashkëpunim ndërmjet autoriteteve kompetente në përputhje me kompetencat ligjore, në nivel kombëtar do të ketë bashkëpunim dhe shkëmbim të informacionit dhe të dhënave që nevojiten për kryerjen e detyrave të Ligjit për Stabilitet Financiar, ndërsa në nivel ndërkombëtar do të ndërmerren aktivitete për nxitjen e bashkëpunimit me autoritetet mbikëqyrëse dhe autoritetet përgjegjëse për zbatimin e politikave makroprudenciale nga vendet e tjera.

Kryetar i Këshillit të Ekspertëve
Maksud Ali